

CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

I 2022-06-16 Nr. 3-2402

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) išnagrinėjo pateiktą suderinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10^l straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4393, projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir iš esmės pritaria vidaus sandorių neįtraukimui į Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymą bei siūlymui pakeisti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalį, tačiau Nutarimo projektą siūlome papildyti papildomais argumentais, leidžiančiais pagrįsti priežastis, kodėl siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo pakeitimui.

CPVA siūlo Nutarimo projektą išdėstyti taip:

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. birželio 2 d. sprendimo Nr. SV-S-540 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.1 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10^l straipsniu įstatymo projektui Nr. XIII-4393 (toliau – Įstatymo projektas).

Pažymėtina, kad koncesijos suteikiamos siekiant pasitelkti privatų kapitalą ir privataus sektoriaus žinias, gebėjimus bei praktinę patirtį ir tokiu būdu papildyti ribotus viešuosius išteklius, kad būtų užtikrintos reikiamos investicijos į viešojo intereso projektus. Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti galimybę sudaryti vidaus sandorius prieštarautų koncesijų tikslams ir ribotų galimybes išnaudoti koncesijų privalumus.

Siūlomu reglamentavimu būtų įteisinta vietos savivaldos teisė sudaryti vidaus sandorius su jų kontroliuojamais juridiniais asmenimis, o tokių nuostatų įteisinimas nemotyvuoja žmonių gyventi,

dirbti ir kurti su dideliais ekonominiais iššūkiais susiduriančiuose regionuose. Be to, siūlomas reglamentavimas prieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje iškeltiems ambicingiems ilgalaikiams tikslams, iš kurių vienas – užtikrinti, kad valstybės ištekliai nebūtų švaistomi valstybei ir savivaldybėms tiesiogiai arba netiesiogiai (veikiant per savo kontroliuojamas įmones) investuojant į konkurencingas rinkas. Peržiūrėti juridinių asmenų teisinių formų, kuriomis veikia valstybė, rūšis ir atsisakyti tų formų, kurios sudaro sąlygas valstybei ir savivaldybėms konkuruoti su privačiu verslu tose ūkio šakose, kuriose valstybės dalyvavimas nebūtinai. Valstybė ūkinėje veikloje dalyvaus tik tais atvejais, kai egzistuoja rinkos nepakankamumo situacija, o valstybės veikimas atitinkamoje situacijoje bus proporcingas, t. y. pasirenkant mažiausiai konkurenciją iškraipantį būdą.

Pažymėtina, jog Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) 2019 m. spalio 3 d. priimtame sprendime C-285/18 nurodė, jog vis dėlto valstybių narių laisvė pasirinkti, jų nuomone, tinkamiausią darbų atlikimo ar paslaugų teikimo organizavimo būdą nėra neribota. Priešingai, ji turi būti įgyvendinama laikantis pagrindinių SESV nuostatų, visų pirma laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvo paslaugų teikimo, taip pat iš jų išplaukiančių principų, kaip antai vienodo požiūrio, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo.

Savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, jog vidaus sandoris sudaromas tais atvejais, kai teikiant viešąsias paslaugas turi būti valdomas ir naudojamas savivaldybių ar savivaldybių juridinių asmenų nekilnojamasis turtas ir kitas ūkio subjektas tokios paslaugos negalėtų teikti savo patalpose. Pažymėtina, kad minėto Vietos savivaldos įstatymo nuostatos leistų besąlygiškai sudaryti vidaus sandorį vien dėl tos priežasties, jog teikiant viešąją paslaugą reikalinga naudoti savivaldybės turtą. Tokia nuostata yra pernelyg abstrakti, kadangi joje nėra numatyta jokių papildomų sąlygų, be kita ko, savivaldybės turtas gali būti naudojamas ne tik viešosioms paslaugoms, bet ir ekonominei veiklai vykdyti. Pavyzdžiui, savivaldybė iš ES fondo lėšų stato naują daugiafunkcinį centrą, kurį tik iš dalies planuoja naudoti viešųjų paslaugų teikimui.

Atsižvelgiant į tai, jog sudarant koncesijų sutartis naudojamas savivaldybių ar savivaldybių juridinių asmenų nekilnojamasis turtas, vidaus sandorių įteisinimas sudaro sąlygas apskritai nebeįgyvendinti koncesijų atliekant konkurencingas procedūras, kadangi teisiniu reguliavimu iš esmės sukuriamos sąlygos visados naudotis įstatyme numatytomis išimtimis.

Tokių išimčių sudarymas, kuomet savivaldybėms suteikiamas leidimas iš esmės visais atvejais neatlikti konkurencingų procedūrų, neužtikrina aukščiau minėto ESTT sprendimo, kuriame nurodyta, jog valstybių narių laisvė pasirinkti, jų nuomone, tinkamiausią darbų atlikimo ar paslaugų teikimo organizavimo būdą nėra neribota.

Be kita ko, tokių išimčių reglamentavimas, kuomet sudaromos sąlygos savivaldybėms apskritai netaikyti koncesijos suteikimo procedūrų, neužtikrintų ir direktyvos 2014/23/ES nuostatų:

„Reikėtų užtikrinti, kad dėl viešojo sektoriaus institucijų tarpusavio bendradarbiavimo, kuriam koncesijos sutarčių suteikimo taisyklės netaikomos, nebūtų iškreipta konkurencija privačių ekonominės veiklos vykdytojų atžvilgiu, tiek, kiek taip bendradarbiaujant privatus paslaugų teikėjas atsidurtų palankesnėje padėtyje savo konkurentų atžvilgiu“.

Konstitucinis teismas 2022 m. gegužės 5 d. priimtame sprendime Nr. KT54-N5/2022 nurodė, jog vidaus sandorį galima sudaryti tik jei viešųjų paslaugų teikimas negali būti organizuojamas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka viešai pasirenkant paslaugų teikėją. Vadinasi, tokiu teisiniu reguliavimu sudarytos prielaidos savivaldybėms, organizuojant teritorinei bendruomenei būtinų viešųjų paslaugų teikimą, paisyti šalies ūkio konstitucinį pagrindą sudarančių principų (inter alia Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtintų asmens ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos laidavimo, sąžiningos konkurencijos ir vartotojų teisių apsaugos reikalavimų), kitų konstitucinių imperatyvų (inter alia žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos reikalavimų), inter alia teritorinei bendruomenei būtinų viešųjų paslaugų teikimą organizuoti taip, kad nebūtų monopolizuota tokių viešųjų paslaugų teikimo rinka, nebūtų paneigtas šios rinkos dalyvių lygiateisiškumas, taip pat kad būtų užtikrinta tokių viešųjų paslaugų prieinamumas, teikimo nepertraukiamumas ir gera kokybė.

Savivaldybės sudarydamos vidaus sandorius su savo kontroliuojamais juridiniais asmenimis dažnai atvejais nei nesupranta, jog jų viešųjų paslaugų perleidimo atvejais iš tikrųjų yra teisės vykdyti ekonominę veiklą suteikimas, ir tai yra koncesijos objektas, kurio perleidimui turi būti atrinkta konkurencija procedūra, kadangi rinkoje yra daugiau dalyvių galinčių teikti minėtas paslaugas, tokiu būdu savivaldybės pažeidžia rinkos dalyvių lygiateisiškumą.

Taip pat sąlygos savivaldybėms netaikyti Koncesijų įstatymo neužtikrintų ir pačio direktyvos 2014/23/ES tikslo, nurodyto preambulės 1 punkte, kadangi iš esmės eliminuojamos verslo galimybės teikti kokybiškas paslaugas ir apskritai galimybė patekti į koncesijų rinką: „<...> ekonominės veiklos vykdytojai, ypač mažosios ir vidutinės įmonės (toliau – MVĮ), netenka savo teisių vidaus rinkoje ir negali pasinaudoti didelėmis verslo galimybėmis, o viešosios institucijos gali neįstengti optimaliai panaudoti viešųjų lėšų taip, kad Sąjungos piliečiai gautų kokybiškas paslaugas už geriausią kainą. Esant tinkamai, subalansuotai ir lanksčiai koncesijos sutarčių suteikimo teisinei sistemai, visiems Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojams būtų užtikrintos veiksmingos ir nediskriminacinės galimybės patekti į rinką ir teisinis tikrumas; taip būtų sudarytos palankios sąlygos viešosioms investicijoms į infrastruktūrą ir strateginių paslaugų teikimui piliečiams. Tokia teisine sistema taip pat būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas ekonominės veiklos vykdytojams <...> kad būtų pagerintos MVĮ galimybės patekti į koncesijų rinkas visoje Sąjungoje“.

Taip pat norime atkreipti dėmesį, jog kyla labai didelė rizika, kad turtas, sukurtas vidaus sandorių atveju, turės būti apskaitytas valdžios sektoriaus balanse pagal Eurostato MGDD (Manual on Government Deficit and Debt) vadovą, kas didintų valstybės / savivaldybių biudžeto deficitą.

2. Siūlyti pakeisti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalį ir atsisakyti nuorodos į Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymą, siekiant išspręsti teisės aktų nesuderinamumą.

Ieva Dženkauskaitė, tel. (8 5) 219 1561, el. p. i.dzenkauskaite@cpva.lt

Bylos Nr. 17.2E

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

I 2022-06-16 Nr. 14.2-06-3-2402

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS

Lietuvos Respublikos Finansų ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2022 m. birželio 16 d. raštu Nr. 14.2-06-3-2402 pateiktą išvadoms gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4393“ projektą (toliau – Projektas) ir informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų Projektui neturi.

Aistė Vilutienė, tel. (8 5) 219 9344, el. p. aiste.vilutiene@finmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai
El. p. kanc@eimin.lt

2022-06- Nr. (2.30Mr-43)6V-
Į 2022-06-16 Nr. 3-2402

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONCESIJŲ ĮSTATYMO NR. I-1510 3, 23, 66 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 10¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-4393 (TAIS NR. 22-9175)

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, išnagrinėjusi Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4393“ projektą (TAIS reg. Nr. 22-9175), pažymi, kad pastabų ar pasiūlymų dėl projekto nuostatų neturi.

Pirmininko pavaduotojas,
pavaduojantis pirmininką

Elonas Šatas

Daiva Stepanienė, tel. (+370) 646 65987, el. p. Daiva.Stepaniene@kt.gov.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2022-06- Nr.
Į 2022-06-16 Nr. 3-2402

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4393“ projektą](#), kuriame formuluojama pozicija nepritari Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIIP-4393, informuoja, kad esminių pastabų ir pasiūlymų neturi.

Tačiau atkreiptinas dėmesys, jog nutarimo projekte klaidingai nurodomas įstatymo projekto numeris, t. y. vietoje XIII-4393 turėtų būti XIIP-4393. Atsižvelgiant į tai, tikslintinas nutarimo projekto pavadinimas (antraštė) bei 1 punkto pirmoji pastraipa.

Teisingumo ministerijos kancleris

Augustas Ručinskas

VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
kanc@eimin.lt

2022-06-
Į2022-06-16

Nr. 4S-
Nr. 14.2-06

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS

Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu“ projektą (toliau – LRV nutarimo projektas) ir teikia nuomonę savo kompetencijos ribose.

Tarnyba nepitaria LRV nutarimo projektui. Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu projektu (toliau – Įstatymo projektas) nustatomas reguliavimas, kuriuo siekiama įtvirtinti vidaus sandorius koncesijų atveju. Tarnyba pritaria Įstatymo projekte įtvirtintoms nuostatoms, tačiau atkreipiame dėmesį, kad skirtingai nei Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, Įstatymo projektu nenustatoma pareiga suteikiančiajai institucijai prieš sudarant vidaus sandorį įvertinti, ar perkant viešojo pirkimo būdu (suteikiant koncesiją Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka) nebūtų galima užtikrinti paslaugos teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės ir prieinamumo, t. y. nenustatoma pareiga vertinti kitas alternatyvas ir pasirinkti ekonominiu ir socialiniu požiūriu geriausią sprendimą, **todėl siekiant užtikrinti vidaus sandorių kokybę, siūlytina atitinkamai papildyti Įstatymo projekto nuostatas.**

Direktorius

Darius Vedrickas

Živilė Cibutavičienė, tel. (8 5) 203 4843, el. p. Zivile.Cibutaviciene@vpt.lt